

HEMIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

MAJ, ŠKOLSKE 2014/2015. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je 60 minuta.

Ne otvarajte test dok vam test-administrator ne kaže da možete početi sa radom.

Dozvoljen pribor: grafitna olovka, gumica i hemijska olovka.

Učeničkov rad mora biti napisan hemijskom olovkom. Samo skice i grafici mogu biti nacrtani grafitnom olovkom. Tokom ispita dopuštena je upotreba digitrona (džepnog kalkulatora).

Pažljivo pročitajte svaki zadatak.

Pažljivo pročitajte uputstva koja su napisana ispred svake grupe zadataka.

U zadacima od 1 do 3 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora. Prilikom rješavanja zadataka od 4 do 6 pažljivo popunite tabelu. U zadacima od 7 do 16 rješenja jasno i precizno napišite na za to predviđeno mjesto. Zadatke rješavajte postupno, pravilno zapišite jedinice mjere a brojne vrijednosti zaokružite na dvije decimale. Ako zadatak rješavate na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje da ocjenjivač boduje.

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješite, prekržite i rješavajte ponovo. **Nije dozvoljena upotreba korektora.** Kao prilog testu dat je Periodni sistem elemenata.

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

PERIODNI SISTEM ELEMENATA

		PRELAZNI ELEMENTI																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
1	1,01 H 1														10,81 B 5	12,01 C 6	14,01 N 7	15,99 O 8	19,00 F 9	4,00 He 2	
2	6,94 Li 3	9,01 Be 4														26,98 Al 13	28,09 Si 14	30,97 P 15	32,07 S 16	35,45 Cl 17	39,95 Ar 18
3	22,99 Na 11	24,31 Mg 12														69,72 Ga 31	72,59 Ge 32	74,92 As 33	78,96 Se 34	79,90 Br 35	83,80 Kr 36
4	39,10 K 19	40,08 Ca 20	44,96 Sc 21	47,90 Ti 22	50,94 V 23	52,00 Cr 24	54,94 Mn 25	55,85 Fe 26	58,93 Co 27	58,71 Ni 28	63,55 Cu 29	65,39 Zn 30	114,82 In 49	118,71 Sn 50	121,75 Sb 51	127,60 Te 52	126,90 I 53	131,30 Xe 54			
5	85,47 Rb 37	87,62 Sr 38	88,91 Y 39	91,22 Zr 40	92,91 Nb 41	95,94 Mo 42	98,91 Tc 43	101,07 Ru 44	102,91 Rh 45	106,42 Pd 46	107,87 Ag 47	112,41 Cd 48	204,37 Tl 81	207,20 Pb 82	208,98 Bi 83	(209) Po 84	(210) At 85	(222) Rn 86			
6	132,91 Cs 55	137,33 Ba 56	138,91 La¹ 57	178,49 Hf 72	180,95 Ta 73	183,85 W 74	186,21 Re 75	190,23 Os 76	192,22 Ir 77	195,09 Pt 78	196,97 Au 79	200,59 Hg 80	204,37 Tl 81	207,20 Pb 82	208,98 Bi 83	(209) Po 84	(210) At 85	(222) Rn 86			
7	(223) Fr 87	(226) Ra 88	(227) Ac² 89	(261) Rf 104	(262) Ha 105	266,1 Sg 106	264,1 Bh 107	277 Hs 108	268,1 Mt 109	269 Ds 110	272 Uuu 111	285 Uub 112									
		Lantanoidi ¹												162,50 Dy 66	164,93 Ho 67	167,26 Er 68	168,93 Tm 69	173,04 Yb 70	174,97 Lu 71		
		Aktinoidi ¹												232,04 Th 90	(254) Es 99	257 Fm 100	258 Md 101	259 No 102	(262) Lr 103		

← relativna atomska masa

← simbol

← redni broj

U pitanjima od 1 do 3 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. U 20 g 5% rastvora ima:

- A. 15 g rastvarača i 5 g rastvorene supstance
- B. 19 g rastvarača i 1 g rastvorene supstance
- C. 20 g rastvarača i 5 g rastvorene supstance
- D. 16 g rastvarača i 4 g rastvorene supstance

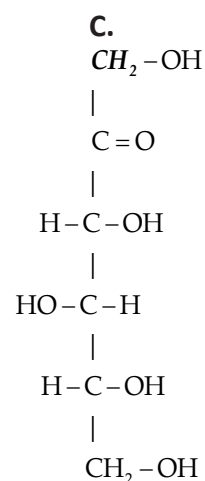
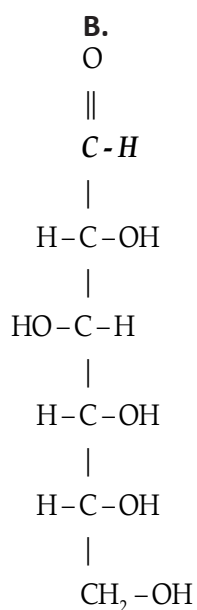
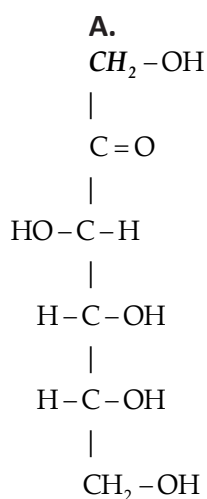
2 boda

2. Koja od navedenih jednačina reakcija dobijanja soli NIJE reakcija dvostruke izmjene?

- A. $\text{Zn} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2$
- B. $\text{Ca}(\text{OH})_2 + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- C. $\text{CaO} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$

2 boda

3. Racionalna strukturna formulu fruktoze je:

2 boda

U zadatku od 4 do 6 pažljivo popunite tabelu.

4. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).
Možete koristiti Periodni sistema elemenata.

	Simboli elemenata	Tačna	Netačna
A.	Metali su: K, Mg, Fe, Hg, Al		
B.	Nemetali su: C, N, O, S, Br		
C.	Gasovi su: Li, Be, Ca, C, P		
D.	Metali su: O, F, Br, I, Cl		

2 boda

5. Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da povežete supstancu sa nazivom koji se koristi u svakodnevom životu.

A.	Kalcijum karbonat CaCO_3	1.	Krečnjak
B.	Kalcijum oksid CaO	2.	Negašeni (živi) kreč
		3.	Gašeni kreč

Supstanca	Naziv		
	1.	2.	3.
A.			
B.			

2 boda

6. Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da povežete klasu jedinjenja sa odgovarajućom opštom formulom.

A.	Alkini	1.	$\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$
B.	Alkeni	2.	$\text{C}_n\text{H}_{2n-2}$
C.	Alkani	3.	$\text{C}_n\text{H}_{2n+1}$
		4.	C_nH_{2n}

Klasa jedinjenja	Opšta formula			
	1.	2.	3.	4.
A.				
B.				
C.				

2 boda

U zadacima od 7 do 16 upišite rješenje na za to predviđeno mjesto.

7. Atomi elementa X imaju u jezgri 12 neutrona i strukturu: $X_{2e,8e,1e}^{\cdot}$

Odredite:

1. atomski broj i maseni broj elementa
2. periodu i grupu u kojoj se nalazi taj element.

Odgovor:

1. Atomski broj je _____

Maseni broj je _____

2. Perioda u kojoj se nalazi dati element je _____

Grupa u kojoj se nalazi dati element je _____

2 boda	

8. Elementi 17. grupe periodnog sistema nazivaju se _____ elementi.

1 boda	

9. Napisati formula karbonatne kiseline.

Odgovor: _____

1 boda	

10. Napisati hemijsku jednačinu reakcije kalcijum-hidroksida i sulfatne kiseline za dobijanje neutralne soli.

Rješenje:

1 boda	

11. 1. Jedan mol molekula amonijaka, NH_3 ima _____ molekula NH_3 .

2. Jedan mol molekula amonijaka, NH_3 ima _____ grama NH_3 .

2 boda	

12. Predstavi hemijskom jednačinom reakciju etanske kiseline i etanola.

Rješenje:

1 bod	

13. Za alkan čiji je naziv butan napišite:

1. molekulska formula
2. racionalnu formulu
3. empirijsku formulu.

Rješenje:

1. molekulska formula

2. racionalna formula

3. empirijska formula.

3 boda	

14. Predstavi hemijskom jednačinom reakciju sagorijevanja butena.

Rješenje:

2 boda	

15. Napišite racionalnu strukturnu formulu estera glicerola sa tri ostatka palmitinske kiseline. Navedite ime tog estera.

Rješenje:

2 boda	

16. Napišite strukturne formule i nazive izomernih alkina, molekulske formule C_5H_8 .

Rješenje:

3 boda	

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2015. godine